

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 14. septembra 2023 - Leto XXXIII, št. 37

VEČ KOT TISOČ LET SE MED MURO IN RABO GUČI

MATERNI JEZIK...
stran 4

LITANIJE V OTKOVCIH SO BILE, SO IN TUDI ŠE BODO
stran 6

PAVIČINA NA ZEMLEJ
stran 8

Radio Slovenija na obisku v Porabju

VEČ KOT TISOČ LET SE MED MURO IN RABO GUČI

»Več kot tisoč let se med Muro in Rabo guči. Mi v Porabju gučimo, če pa želite, tudi govorimo...«. Te besede so na Prvem programu Radia Slovenija v prvih septembrskih dneh poslušalce večkrat

Eppour si muove, ki je bila na sporedu ob 14.30, je bila tokrat v celoti namenjena slovenskemu šolstvu v Porabju. Mateja Železnikar se je pogovarjala z Valentino Novak, višjo svetovalko za šolstvo

beni večer iz cikla Ars teatralis, s katerim so počastili dve obletnici, 40 let oddaje Sotočja in 60 let programa Ars, je pripravil dober poznavalec Porabja Milivoj Miki Roš. V literarnem večeru, ki sta ga pripravila Prvi program in Program Ars Radia Slovenija v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem in Državno slovensko samoupravo, sta se prepletali porabska beseda in glasba, ki sta jo izvajala skupina Edna in Dušan Mukič. Dobitnik letošnje zamejske literarne nagrade vstajenje je poleg odlomkov iz svoje knjige Ljubljana skoz moja očala prebiral tudi odlomke iz romanov Črnošolec in Strgane korenine, ki ju je napisal njegov oče Francek Mukič. Karel Holec je predstavil odlomke iz svoje knjige Andovske zgodbe, Marijana Sukič pa je prebrala odlomek iz zgodbe Tan ga čaka najnaprej v ša-

Novinarki Andreja Čokl in Mateja Železnikar ob delu v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru.

povabile, da se jim 4. septembra pridružijo ob poslušanju celodnevne programa. Med 9.30 in 17.00 smo se iz Slovenskega kulturnega in informativnega centra v Monoštru, ob pomoči tonskih mojstrov Vladimirja Jovanovića in Vojka Kokota, oglašale novinarki Silva Eöry, Andreja Čokl in Mateja Železnikar. Ob pomoči porabskih sogovornikov smo odstirale preteklost, sedanjost in prihodnost porabskih Slovencev.

Marijana Sukič je najprej predstavila Porabje, spregovorila pa je tudi o kulturnem ustvarjanju, pri čemer je besedo dobil tudi zborovodja Komornega zbora Monošter Tomaž Kuhar. V nadaljevanju programa je Slovenski dom in hotel Lipa predstavila direktorica Anita Vajda, o porabskih medijih pa so spregovorili uredniki Attila Bartakovič, Nikoletta Vajda Nagy in Dušan Mukič. Ob 12.15 je besedo dobila zagovornica Slovencev v madžarskem parlamentu Erika Köles Kiss, nato pa je Tomaž Kovács predstavil Razvojno agencijo Slovenska krajina in Slovensko vzorčno kmetijo. Oddaja

Slovencev na Madžarskem, besedo pa sta dobila tudi ravnateljica DOŠ Jožefa Košiča Gornji Senik Ildikó Dončec Treiber in Roman Gruden, predstavnik slovenskega mi-

Novinarja Karel Holec in Dušan Mukič sta brala odlomke, Dušan je zapel tudi nekaj porabskih ljudskih pesmi.

nistrstva za izobraževanje. Ob 16.30 sta besedo dobila še oba predsednika krovnih organizacij, Andrea Kovács in Karel Holec, ki je spregovoril tudi o vsakoletnem romanju Andovčanov od malega k Velikemu Triglavu.

Zvečer, ob 20. uri, so poslušalci slovenskega nacionalnega radia tako na prvem kot tretjem programu (Ars) lahko prisluhnili enourni oddaji z naslovom Srebrni breg. Scenarij za literarno-glas-

lici kafej/Najprej ga počaka skodelica kave, ki jo je napisala Irena Barber. V oddaji Srebrni breg, katere režiser je bil Alen Jelen, sta sodelovali še dramska igralka Irena Varga in napovedovalka Eva Longyka Marušič.

Kdor oddaje ni slišal v živo, jo lahko najde v arhivu Radia Slovenija. Prisluhnite ji, ne bo vam žal.

Besedilo in foto Silva Eöry

Pod Srebrnim brejgom ...

... se je od slovenske reprezentance v košarki dosta, rejsan dosta čakalo. Tau, ka nin med tri najbaukše ekipe na svejti pridejo. Depa, na tau paut ta gor do vreka je Kanada prišla. Ka se je na velke senjalo, se je vküper sünolo. Luka Dončić pa njegvi pojdje do na kaj tak velkoga eške čakati mogli. Svoje pa je nogometni klub Mura spuno. Po pravoj malojo katastrofi njivoga brsanja labde so iz Srbije nauvoga trenera pripelali. S tejm se nauvo vüpanje gorbidi. Zdaj dva kedna časa majo, ka je nauva prejnija glava vrejd vzeme, se vküper poberejo. V tom časi slovenska reprezentanca kvalifikacije za evropsko prvenstvo brse. Če je inda Mura v njoj kakšnoga svojga nogometša mejla, gnes bi ga stoj v njoj zaman isko. Zaprav, v njoj nisterni labdo brsejo, ka so eške nej dugo nazaj

Kapetan reprezentance Luka Dončić za eno največjih zvezd v košarki vala. Drugi pojduje se to trno dobro v svoje »delo« razmejo. Depa, drugi tau eške baukše vejo delati. Najbole ji tau boli, ka dosta so obečavali pa so nej spunili.

z Murov slovenski prvaki bili. Depa, pejnec je v športi velki, največji majster gé. K tistim klubom so odišli, steri bole kusto bukso majo. Tak se zdaj v Soboti pa cejloj krajini samo čaka, če té nauvi trener kaj iz pojbov naredi. Tau pa zatoga volo, ka je že tak včasim povedo, kak de se Mura za prvaka »bojnala«. Takše skur niške ne vörvle, depa, zdrav optimizem leko kaj dobroga naprej prinese.

Optimizem je tista kvaliteta, stera svejt naprej žene. Se pa takše vej zgoditi, ka se na drugom kraji optimizem brž leko vküper süne. Skur tak je v Soboti pri projekti vögledlo, ka njeni center bi nazaj živi, pun z lidami grato. Kak vögleda, lidge znauva svoj varaš začnejo radi meti. Več se tak na velke skrak velki baut na robej varaša ne zdržavajo. So tau varaški glavaške naprajli ali pa se je v lidaj kaj vöminilo? Gvüšno, ka do glavaške prajli, ka zavolo njivi investicij v center Sobote se takše godi. Rejsan se je dosta naprajlo pa telko avtonov več se po centri ne vozi. Pa eške neka se je vöminilo. Znuva na velke trbej parkejranje plačati. Tau pa tak trbej delati, kak nisterni lidge ne paunijo ali pa čednoga mobilnoga telefona nemajo, ka bi nekšne aplikacije gor meli. Nesterni eške itak radi s pejnecami delajo pa z njimi plačüvlejo, ka trbej plačati. Leko do nazaj v šaule mogli iti, ka se kaj od aplikacij navčijo.

Naš Srebrni brejg od nikšne aplikacije ne brodi. Pravi, ka prausen svejt njemi več vala, kak pa nekšno komplicejranje, od steroga nika ne paumni. Kak se tau romantično čüje.

Miki Roš

A Bisale Mazl – dan judovske kulture v Domanjševcih

Na območje današnjega Prekmurja so se prve judovske družine začele priseljevati v drugi polovici 18. stoletja, večinoma iz madžarskih predelov Zalske županije. V naslednjih sto letih so večje skupnosti nastale v Dolnji Lendavi, Beltincih in Murski Soboti, leta 1853 so v Prekmurju sešteli 383 Judov. V drugi polovici 19. stoletja se je začel nov val priseljevanja predvsem s Štajerskega in Gradiščanskega. Vse to je pospeševalo versko določilo o »minjanu«, ki predpisuje, da mora imeti vsaka judovska skupnost najmanj deset moških članov nad 13. letom, da bi se lahko javno brale svete knjige Tore.

Judje so bili na začetku priseljevanja v Prekmurje predvsem trgovci, gostilničarji in mesarji, kasneje pa so v urbanih naseljih opravljali tudi odvetniški ali zdravniški poklic. Večina jih je bila neologov, ki so sinagoge v Beltincih, Murski Soboti in Lendavi obiskovali le ob večjih verskih in življenjskih praznikih. Leta 1880 so na Ogrskem izvedli drugi splošni popis prebivalstva, takrat so zabeležili prisotnost Judov v skoraj vsaki večji prekmurski vasi.

Med obema svetovnima vojnama, po priključitvi večjega dela Slovenske krajine h Kraljevini SHS, je izraelska verska občina v Murski Soboti upravno še naprej pripadala k okrajni izraelski občini v Sombotelu. Med drugo svetovno vojno so madžarske oblasti v Prekmurju sicer vodile protijudovsko politiko, vendar holokavsta vse do vkorakanja nemških čet na Madžarsko 19. marca 1944 niso izvajale. Takrat se je začel sistematičen pregon, aprila 1944 so oblasti aretirale 387 prekmurskih Judov. Prek Čakovca so jih odpeljale v začasni judovski geto v Veliki Kaniži, od tam pa v koncentracijsko taborišče Auschwitz-Birkenau. Tisti redki Judje, ki so se po vojni vrnili,

so večinoma kmalu zapustili Jugoslavijo.

Med preživelimi je bil tudi Franz Schwarz, trgovec iz goriških Šalovcev, stari oče pisatelja prekmurskega rodu

Novinar Igor E. Bergant, pisatelj Dušan Šarotar, zgodovinar Boris Hajdinjak in raziskovalec lokalne zgodovine Mark Krenn na okrogli mizi v goriških Domanjševcih

Dušana Šarotarja. Ustvarjalec je v svoji zadnji knjigi Zvezdna karta postavil spomenik dedu in vsem Judom iz Šalovcev. O tem je 2. septembra v nabito polni dvorani Domanjševske domačije pripovedoval na okrogli mizi, ki so jo priredili v sklopu celodnevnega festivala z naslovom A Bisale Mazl – Košček sreče – Egy kis mázli. Potekal je v okviru Evropskih dnevov judovske kulture v soorganizaciji občine in madžarske skupnosti v Šalovcih ter muzeja Sinagoga Maribor. Pogovor o judovskem življenju v Prekmurju je vodil televizijski novinar Igor E. Bergant, poleg Dušana Šarotarja sta na njem sodelovala še direktor muzeja Sinagoga Maribor Boris Hajdinjak in avtor monografije o judovskem fotografu Juliju Schönauerju Mark Krenn. (Slednji je v manjšem prostoru domačije postavil tudi razstavo iz posnetkov omenjenega šalovskega fotografa.)

Dušana Šarotar je uvodoma poezijo označil kot dialog z mrtvimi, ki lahko naredi tisto, česar znanost ne more. V romanu Biljard v Dobrayu je prvič tematiziral usodo murskosoboškega rabina Lazarja Rotha

prl vrata za nadaljnje spoznavanje. V svojem najnovjšem delu Zvezdna karta pa iz mozaikov na novo sestavlja zgodbo starega očeta, ki je edini v družini preživel holokavst.

Šarotar je bil v zgodnjem otroštvu zelo navezan na deda Franza Schwarza, ki pa o svoji tragediji ni nikoli govoril. Večino časa je bil tih, po

Pri pisanju romana Zvezdna karta se je Šarotar deloma naslonil na obsežno monografijo Marka Krenna o Juliju (Gyuli) Schönauerju. Kot je povedal raziskovalec, je posnetke šalovskega judovskega fotografa našel po naključju: leta 1982 sta se s prijateljem potikala po podstrešju nekdanje evangeličanske šole (kjer je kasneje prebivala tudi družina Schönauer) in v poltemi našla nekaj steklenih predmetov. Izkazalo se je, da gre za negative fotografa, ki so jih nato razvili, poneje pa jih je lokalni zgodovinar sistematično raziskal.

Mark Krenn je opozoril, da je v 30. letih 20. stoletja v Šalovcih živelo kar dvajset pripadnikov judovske skupnosti. Takratne trgovske družine so se gibale v celotnem podeželskem prostoru Prekmurja: oče fotografa Schönauerja je na primer prebival na Tišini, v Murski Soboti, Lukačevcih,

pogled na preteklost Judov, ki so bili pravi kozmopoliti v pretežno podeželskem okolju. Poročali so se tudi zunaj svoje skupnosti, niso bili ozko zaprti. Hajdinjak je opozoril, da se prekmurski Judje po prvi svetovni vojni niso počutili Slovence, zato so jih domačini pogosto prijavljali zaradi tihotapljenja ali vohunjenja za Madžarsko. Vedenje o Judih v slovenskem prostoru je pomanjkljivo, tako Hajdinjak, saj ni poznano niti natančno število žrtev holokavsta, kaj šele njihova usoda.

Pred koncem okrogle mize smo še slišali, da je bilo ozemlje današnje Slovenije med drugo svetovno vojno okupirano, in – čeprav so oblasti imele tudi lokalne pomagače – Judov Slovenci niso pošiljali v smrt. Prekmurski Judje so se zavedali bližajoče se nevarnosti, kljub temu so vse do konca obdržali upanje. Temu je botrovalo tudi to, da v Prekmurju ni bilo večjih spopadov.

Enodnevni festival se je končal z bogatim glasbenim programom. Kot prva je Klarisa Jovanović zapela sefardske pesmi v jeziku ladino ter nekaj judovskih napevov v jidišu in madžarsčini. V nadaljevanju večera je skupina Anbot na domanjševskem dvorišču pričarala razpoloženje judovske glasbene zvrsti klezmer, na koncu pa nam je zasedba Kontrabant pritihotapila koščke svetovne glasbe, med drugim prekmursko inačico znamenite judovske pesmi Tumbalalajka.

Organizatorji so želeli s prireditvijo položiti temeljni kamen za vzpon nove tradicije spoznavanja zgodovine judovske kulture in poudariti neprecenljivost mirnega sožitja različnih kultur in veroizpovedi. Le-to je namreč zelo možno prav v pokrajini med Muro in Rabo.

*Dušan Mukič,
sodelavec Inštituta
za narodnostna vprašanja*

Kurator razstave o pripadnikih judovske skupnosti v Šalovcih Mark Krenn je izbiral tudi med posnetki iz zapuščine Julija Schönauerja.

pisateljevem prepričanju pa se vse bistveno ne prenaša z jezikom. Niti v primeru, ko človek govori knjižnoslovensko, prekmursko, medmursko, nemško in madžarsko, kot njegov stari oče. Pričevalcev je vedno manj, zato so potrebni pripovedovalci, ki teh pripovedi ne pustijo odumreti. »Če rešiš enega pisatelja, rešiš vse zgodbe,« je sklenil Dušan Šarotar, ki trenutno piše novelo o poslednjih dneh zadnjega murskosoboškega rabina Lazarja Rotha

Lipovcih, Ižakovcih, Adrijancih, Šalovcih, Domanjševcih in na Hodošu. Raziskovalec je še izpostavil pomen Monoštra, ki je bil prvi kraj v širše razumljeni Slovenski krajini, kjer so se naselili Judje. Hitro so se vklopili v multikonfesionalno, multikulturno in multietnično prekmursko družbo, kjer ni bilo niti prikrita antisemitizma.

Direktor muzeja Sinagoga Maribor Boris Hajdinjak se je kot srednješolski profesor zgodovine zmeraj trudil usmeriti

PREKMURJE

Gibanica in šunka

Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot pa Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota sta v sodelovanju z Mestno občino Murska Sobota v glavnom varaši Prekmurja pripravila 13. festival prekmurske šunke in prekmurske gibanice. Ta tradicionalna kulinarčno-etnološka prireditvev, stera je obiskovalcom ponudila koštavanje tej dvej prekmurskih dobraut, je bila na glavnoj, Slovenskoj ulici.

Prekmursko gibanico, stera je v evropski shemi kakovosti zaščiten kak zajamčena tradicionalna posebnost, je speklo 29 proizvajalcev, osem od njih pa je daubilo zlato priznanje. Tau so bili: Terme 3000, Mlinopek, Gostilna Marič, Junior, Mozaik dobrot, Katarina Puhan, Turistična kmetija Ferencovi in Pekarna Omar. Vsi, steri so prišli prvo septembrsko soboto v Mursko Soboto, so pauleg prekmurske gibanice leko koštavali in tudi kúpili drúge domanje dobraute, kak so bograč, langaš, dódoli, retaši, idinjače, pogače, pa tudi prleško tünko in kranjsko klobaso, sterivi tudi mata evropsko zaščito. Zatau ka je gesti leži šlo doj po guti, so poskrbeli domanji vinari s svojimi vini.

Dogajanje je popestrila tudi nagradna igra, vej pa je vsakši obiskovalec meu priliko, ka v roke vzeme prekmursko šunko in proba vónajti, kelko vaga. Tau se je pršikalo celau dvema. Tak Anja iz Prekmurja kak Andrej iz Bizelskoga sta pravla, ka šunka vaga 5,01 kile, zatau so organizatorji vsakšome dali v dar svojo šunko. Nej je bilau dobro samo gesti in piti, organizatorji so poskrbeli tudi za bogati kulturni programi. Not so se pokazali: Marko banda, Folklorna skupina KUD Beltinci s pozvačinom, šaularge Glasbene šole Beltinci, skupina KAT & The DEDO's pa romski glasbeniki Romano glauso.

Silva Eöry

Ferenc Merkli odhaja v Rim

MATERNI JEZIK IN SLOVENSKA KULTURA STA BOGASTVO

Porabski rojak Ferenc Merkli, ki je bil trinajst let župnik v Vasszécsenyu, Csempezkopácsu, Nemeskolti in Tanakajdu, se je konec meseca julija poslovil od svojih vernikov, saj čez nekaj dni odhaja v Rim.

»Sombotelski škof dr. János Székely me pošilja v Rim, da tam dokončam svojo doktorsko disertacijo. Po 25 letih se tako vračam v glavno mesto katoliškega sveta, katoliške vere, kjer sem nekoč študiral skupaj z Nemci, Madžari in tudi Slovenci. Že lani mi je škof rekel, da želi, da dokončam doktorsko nalogo, ki jo pišem že 20 let. V njej se

ukvarjam z italijanskim filozofom Salvatorejem Natolijem, ki je razmišljal podobno kot Friedrich Nietzsche,« je najprej razložil Ferenc Merkli in dodal, da je v Sombotelu oziroma na Madžarskem v knjižnicah le malo primerne gradiva, s katerim bi si lahko pomagal pri pisanju doktorata. »Tudi splet mi pri pisanju naloge ni v veliko pomoč. Dejstvo je, da Italijani ne dovolijo, da bi takšne knjige zapustile njihovo ozemlje, zato sem škofu tudi razložil, da moram iti v Rim, če želi, da dokončam doktorsko nalogo. In potem sem spomladi, mislim, da je bilo to celo na veliki petek, po telefonu dobil novico, da bom dobil štipendijo. Moral sem se podvizati, saj sem si moral v zelo kratkem času priskrbeti različne dokumente in jih poslati v Nemčijo. Prejel sem nemško štipendijo. Bilo je kar veliko dela, saj večine dokumentov nisem imel pri sebi, ampak v Sakalovcih, kjer sem še vedno stalno prijavljen.«

Svojo župnijo v bližini Sombotela je zapustil po trinajstih letih, pred tem

pa je bil, kot verniki v Porabju dobro vedo, deset let duhovnik na Gornjem Seniku. Ko so ga leta 2010 premestili, je bilo kar nekaj negotovanja med rojaki. Obe krovni organizaciji porabskih Slovencev sta napisali tudi protestno pismo, a ni nič pomagalo. Pravi, da sam takrat ni želel zapustiti Porabja, kjer se tudi danes še vedno počuti naj-

morda res nisem bil dovolj korajžen. Včeraj sem maševal v Števanovcih, kjer so mi farani rekli, da želijo, da imam mašo v slovenskem jeziku. In imeli smo slovensko mašo. Zdaj vidim, da je tudi med verniki bolj prisotna želja po slovenski besedi v cerkvi, tudi ko mašujem v Sakalovcih ali na Gornjem Seniku. In hvaležen sem jim

Ferenc Merkli mašuje v Sakalovcih skupaj s stalnim diakonom Róbertom Császárjém.

Maša na prostem na Grebensčku na Gornjem Seniku.

bolje, saj je med svojimi ljudmi, bodisi da so to Slovenci, Madžari ali Romi: »To je moja pokrajina. Kot sem rekel, imam tu še vedno tudi stalno prebi-

zato. Moramo pa iti še naprej, saj imamo to bogastvo, ta naš materni jezik in slovensko kulturo. Tudi zaradi tega smo bogati ljudje in upam, da mladi tega ne bodo pozabili,« še pravi Ferenc Merkli, ki vsak teden rad prebere Porabje, prebira pa tudi druge slovenske medije in tudi knjige.

Naslednje leto, predvidoma naj bi v Rimu ostal leto ali dve, bo imel srebrno mašo, poleg tega bo proslavil tudi abrahama. Upa, da bo lahko iz večnega mesta po telefonu, ki je dandanes, kot pravi sam, tudi človekova pisarna, ob teh pomembnih življenjskih prelomnicah organiziral tudi

slavje in druženje s prijatelji in verniki. In kaj ga čaka, ko se bo z doktoratom vrnil iz Rima? »Ne vem natančno, kaj me čaka. Edino, kar zagotovo vem, je to, da naj bi ostal v sombotelski škofiji, nedaleč stran od Porabja in Monoštra,« je na koncu še pojasnil Ferenc Merkli, ki mu tudi v imenu bralcev časopisa in vseh porabskih vernikov v Rimu želimo vse dobro.

Silva Eöry

Na tradicionalni maši na Grebensčku se vsako leto zbere veliko vernikov.

vališče. Tu živijo moji rojaki, ljudje, ki me razumejo.« Vidi tudi pozitivne premike v cerkvi in v cerkvenem življenju. Vesel je, da v Porabje prihajata maševati dva duhovnika iz Slovenije in da ima posluš za slovenski jezik tudi sedanji gornjeseniški župnik Tibor Tóth. Prizna, da morda v letih, ko je bil sam gornjeseniški župnik, ni imel dovolj poguma, da bi imel več verskih obredov v maternem jeziku. »Takrat

PORABJE NA DLANI

Naša porabska pot se začne nekaj sto metrov za Martinjem, ko na predzadnji avgustovski terek prestopimo Srebrni breg. Prvi postojanki sta Dvojezična osnovna šola Jožefa Košiča in pripadajoči otroški vrtec na Gornjem Seniku. Za marsikoga od nas je to prvič, da stopi na porabska tla. V šolski telovadnici nas sprejme ravnateljica Ildika Dončec Treiber. Ogledu šole in njenega poslojpa namenimo približno pol ure. Vsaj meni daje občutek velike domačnosti, v tako majhnem kraju bi vzgojno-izobraževalni zavod težko bil različen, denimo hladen ali razčlovečen.

Naslednji postanek dober kilometer dalje na Slovenski vzorčni kmetiji. Tu sem bil v lastni režiji že vsaj trikrat, sicer se mi je samo prvič posrečilo, da je bila restavracija odprta, saj me je drugič in tretjič mimo zaneslo med tednom. Pozdravni nagovor v porabskem narečju nam namenita fant in dekle v narodnih nošah. Porabski Slovenci, ki so bili dotlej za mene in marsikoga drugega le nekakšen abstrakten podatek, začenjajo dobivati svoje obraze, imena in glasove. Vem, da zveni skrajno klišejsko in tudi mene samega taki klišeji izredno zmotijo, ampak res dobro govorijo slovensko. Glede na to, da pouk v njihovih šolah poteka dvojezično in ne povsem v slovenskem jeziku kakor pri nas v Italiji. Pozdravnemu nagovoru upravnika Tomaža Ko-

vača sledi pokušina porabskih specialitet, med katerimi največ odobranja požanjeta porabska gibanica in domač jabolčni sok.

Sodelavke se pridružajo, da bodo po lastnih močeh in zmožnostih nekaj okusov Porabja vzele s seboj na drugi konec slovenske diagonale.

Malo pred poldnevom se odpeljemo v Monošter. Na nekem odseku se cesta zelo približa reki Rabi, po kateri teče meja z Avstrijo. Skušam si predstavljati, kako je kraj izgledal do leta 1989, če je bila na tem mestu ograja z bodečo žico, ki so jo neprestano stražili vojaki. Pokrajina je tako mehka in spokojna, da si prizora nikakor ne morem naslikati v mislih.

V hotelu Lipa, za katerega sem večkrat slišal, nikoli pa obiskal, nas pričaka Dušan Mukič. Z Dušanom sva se spoznala spomladi, ko me je povabil na obisk v Sombotel in mi razkazal celotno mestno jedro, še prej pa peljal na

odlično kosilo v eno tamkajšnjih čard. V stik naju je postavila letošnja izvedba literarne nagrade vstajenje, ki jo je za zasluge pri

ohranjanju in širjenju slovenskega jezika in ljudskega izročila na Madžarskem malo po veliki noči prejel v Trstu. Spomladi je najin pogovor vijugal drugje, zato sem komaj tokrat spoznal, kako pomembno delo opravljajo slovenski izobraženci na Madžarskem, predvsem pri zapisovanju ljudskega izročila. Stvari, ki so spričo kapilarne organizirane slovenske narodne skupnosti v Italiji že samo po sebi umevne in zdavnaj opravljene, so se tu začele razvijati šele pred nekaj leti.

Po kosilu pred nas stopi bivša odgovorna urednica glasila, ki objavlja tale zapis. Tudi zanjo slišim in jo pravzaprav vidim prvič. Ob njej stojita še predsednica Zveze Slovencev na Madžarskem Andrea Kovač in upravnica Lipe Anita Vajda. Pozdravom sledi predstavitevni

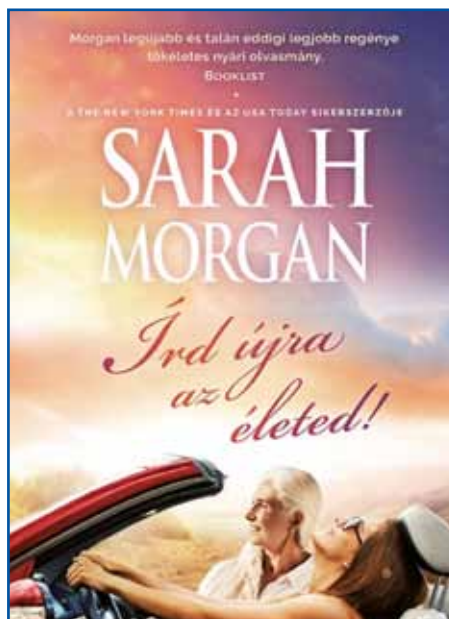
video Porabja, nato pa nas veherentni in odločni glas Marijane Sukič spremlja tako rekoč celo popoldne, ne samo po Monoštru, kjer si ogledamo izredno lepo in bogato baročno cerkev ter muzej Avgusta Pavla, ampak tudi v Števanovcih, kjer stopimo v graničarski muzej, še prej pa v poslojpe tamkajšnje dvojezične osnovne šole v sosesčini cerkve. Lokacija je tu še lepša od tiste na Gornjem Seniku. Sprejme in pozdravi nas ravnateljica Agica Holecz, gospa skrbnega in materinskega obraza, kakršnih pri nas že dolgo ni več. Lokacija šole v mali vasici ob vaški cerkvi res spominja na pravljico. Tudi tu si ogledamo telovadnico in druge šolske prostore in tudi tu nas znova opozorijo na kadrovsko stisko, ki pesti učno osebje. Naš porabski dan sklenemo s prehodom madžarsko-slovenske meje pri Čepincih. Tedaj si nabrži vsi pri sebi zaželimo, da bi še kdaj prišli na obisk v Porabje, na drugi konec slovenske diagonale, da bi lepote in zanimivosti tega trikotnika med Slovenijo, Avstrijo in preostalim delom Madžarske pokazali tudi svojim učencem in dijakom. Hvaležni smo vsem, najbolj pa seveda obema pedagoškima svetovalkama – Lari Pižent in Valentini Novak – brez katerih bi našega seminarja in izleta sploh ne bilo.

Besedilo Primož Sturman
Foto Valentina Novak

Morgen, Sarah: Napiši svoje življenje na novo

Kathleen je stara več kot osemdeset let. Njena hči hoče, da se preseli v dom za ostarele, toda njej to sploh ni všeč. Ona hrepeni po PUSTOLOVŠČINI z velikimi črkami - in jo tudi potrebuje. Liza se duši v vsakdanjem stresu pa še povrh posluša, da njena mati hoče iti na zadnje divje letovanje, ker ima to še na svojem seznamu želja. Ko se je dovolj jezila, razmisli, morda bi malo sprostivše tudi njej prav prišlo. Martha je v začetni življenjski krizi. Brezposelna je, v ničemer ne najde motivacije, ne more se postaviti na svoje noge. Točno se zaveda, da mora to hitro spremeniti. Ko zagleda Kathleenin oglas, v katerem išče voznika in hkrati sopotnika na letovanje čez Ameriko, se odloči, da je ta ponudba za delo odgovor za njene molitve... Čeprav ni najboljša voznica na svetu, je vse bolje kot živeti pri starših, kajne? In potovati z neznanko? Brez težav. Konec koncev, koliko težav lahko povzroča osemdesetletnica? Ko se podajo na eno največjih dogodivščin svojega življenja, se vsi zavedajo, da ni nikoli prepozno začeti znova. (Originalni naslov knjige: The Summer Seekers)

Margit Mayer, Agota Horvath

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Nej bi mislili

Tau, ka negajo zime, v leti je pa fejest vrauče, vsigdar večkrat je povauden, tau vse kaže, ka nika se spreminja na Zemlej. Leko bi prajli, ka tau je samo od sebe tak, pa tau, ka tašo je že bilau, že več stau ali gezero lejt, depa baja je zdaj tau, ka vsigdar večkrat se godi. Zdaj se že pomalek vsikšo leto srečamo s tejni velikimi spremembami v vrejmeni. Tau je zavolo toga, ka pomalek cejlo Zemlau na nikoj dejemo s tejm kak živemo, s tejm, ka sploj dosta je smetja pa sploj dosta Co2 pištjavamo v luft. Kak Evropska unija tak več velki držav majo vsefela pogodb, gde je dolanapisano, kak bi leko skrb meli, kak bi leko obranili Zemlau, depa tak vögleda, ka s tejni smo dosta nej prišli naprej. Vsigdar več nas bause na Zemlej, vsigdar več kvara naredimo Zemli. Tau ka se smetje vküpbere pa s čistilnimi napravami odpadno vodau čistimo, tau je eden fejest velki stopaj pri tejm, ka skrb mamu na naravo. Depa samo tam, gde so čistilne naprave, gde tauga nega, tam še zdaj v maurdje pa v vode piščavajo odpadno vodau pa lüčajo smetje. V Železni županiji v Somboteli majo najvejšo čistilno napravo, Sombotel, Kőszeg pa še 33 vasi se drži k taujoj omrežji. Tau bi mislili, ka v odpadno vodau zavolo toga, ka se tau tak spuca, vse leko nutrapisti. Tau je nej tak, nej bi dali valati, ka vse se najde, ka vse morajo iz te sombotelske čistilne naprave vöpbirati, aj se ne stavi cejli sistem. Med drugimi samo par taši stvari, ka so dotejgamau vöpbirali iz kanalizacije. Piskre, gvant, vilice, plastične glaže, go-laubiše, cevi, svinjski želaudec, kauže, zavcino kaužo, mačke, pse, kozdjo glavo, folije, latoše pa še dosta, dosta vse. S tauga že eden pisker cejli sistem stavi, nej pa telko. Zavolo toga vsikši den večkrat stavijo čistilno napravo pa vse, ka je nej ta valaun, morajo vöpbirati. Zato, ka so med nami taši butasti, steri se sploj ne brigajo s tejm, kelko kvara napravijo.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Na obisku v Sloveniji je bil predsednik hrvaškega sabora

Na obisku v Sloveniji je bil predsednik hrvaškega sabora Gordan Jandroković. Predsednica državnega zbora (DZ) Urška Klakočar Zupančič in hrvaški kolega sta poudarila, da je medparlamentarno sodelovanje zelo pomembno. Sogovornika sta bila zadovoljna, da med Ljubljano in Zagrebom poteka reden politični dialog, da sta državi dobri prijateljici in veliki gospodarski partnerici ter da trgovinska menjava med njima raste iz leta v leto. Urška Klakočar Zupančič je ob tem še poudarila, da je sama velika zagovornica parlamentarne diplomacije, saj je ta po njenih besedah fleksibilnejša ter daje več možnosti in prilagajanja kot uradna diplomacija. Jandroković je obisk označil za zelo pomemben, saj je, kot je pojasnil, predsednik hrvaškega sabora nazadnje Slovenijo obiskal pred desetimi leti. Predsednici DZ je v imenu hrvaškega naroda in vlade v Zagrebu izrazil sožalje za žrtve nedavnih poplav, ta pa se mu je zahvalila za pomoč in podporo Hrvaške ob tem.

Kot sta še dejala predsednika parlamentov, sta naslovila tudi odprta vprašanja med državama. Glede arbitražne razsodbe sta dejala, da nimata pristojnosti za operativno reševanje tovrstnih vprašanj, vendar sta zagotovila, da bosta vladi svojih držav opogumila, da iščeta rešitve, ki bodo sprejemljive za obe strani. Po besedah Jandrokovića sicer odprta vprašanja med državama, predvsem vprašanje arbitraže, nikakor ne vplivajo in ne obremenjujejo prijateljskih odnosov med njima. Spregovorila sta tudi o vprašanju pravic hrvaške narodne skupnosti v Sloveniji, ki nima statusa manjšine, in izvajanju evropske migracijske politike. Poleg srečanja z Urško Klakočar Zupančič se je Jandroković z delegacijo sestal tudi s premierjem Robertom Golobom, sprejel pa ga je tudi predsednik državnega sveta Marko Lotrič.

LITANIJE V OTKOVCIH SO BILE, SO IN TUDI ŠE BODO

Mislim, da se tega zmeraj spomnijo vsi, ki hodijo mimo kapelice v Otkovcih, vaškem predelu Števanovcev. Organizacija avgustovskih litanij je neka vrsta prostovoljna obveznost, ki je že postala

slovenske narodnostne skupnosti in seveda tudi drugi verniki. Navdušenje nad litanijami je tako veliko, da so se letos nekateri vaščani teden dni prej odpravili tja, saj je prireditev tradicionalno

omejitev, je bil vedno izvedljiv. Ali je to bilo slučajno tako ali ne, vam prepuščam v presojo. V minulih dveh tednih smo imeli pravo poletno vreme, medtem ko je ujma v Sloveniji na začetku

še imam takšne), da bi se lotila izbora fotografij, vendar seveda do tega še nisem prišla; toda nedavno sem slučajno odprla neko datoteko, ki je bila shranjena z imenom KAPELICA. Mislim, da

tradicija. To ni pretiravanje, saj se, ne glede na to, kdo je naveden na vabilu kot organizator, ljudje iz leta v leto zberejo na tem mestu z namenom skupne molitve. Tako lepo in veličastno je v tem lepem poznopoletnem času v objemu otkovskih travnikov poslušati dvojezične molitve in pesmi, morda ravno to daje poseben čar prazniku. Verjetno tudi zato sploh ni vprašanje, ali je organizacija litanij vsako leto obvezna točka v delovnem načrtu našega društva in ali se na naše povabilo takoj odzoveta oba župnika Tibor Tóth in Dejan Horvat, kakor tudi Cerkevni zbor Števanovci. Zveza Slovencev na Madžarskem in Samouprava Števanovci nam ravno tako zagotavljata podporo in našo prireditev počastijo predstavniki

potekala tretjo nedeljo v avgustu, vendar smo letos naredili izjemo, ker bi sovpadala z madžarskim državnim praznikom in drugimi programi, zato smo se odločili, da se bomo v Otkovcih srečali teden dni kasneje, to pa res ni bilo v tretjo nedeljo v mesecu.

Kot se reče: v vseh časih. In to je res, saj če pomislimo, da smo se morali v času epidemije skoraj dve leti odpovedati udeležbi, pa tudi sama organizacija je bila prostorno in časovno izredno omejena, smo litanije vedno vseeno nekako izvedli. Meseca avgusta so že bili mimo prejšnji omejevalni ukrepi, ali pa smo še bili pred ponovnimi zaostritvami; in seveda glede na to, da je dogodek na prostem in tudi glede ocenjenega števila udeležencev ni presegel

avgusta povzročila velike težave. V takih časih človek še bolj pomisli (saj bi včasih rad verjel, da so stvari odvisne od njega in se odloča in vpliva na okolje), kako nepomemben akter je v svojem okolju. Mogoče se zdi čudno primerjava, vendar mislim, da se moč in čar otkovskih litanij skrivata v naravnem okolju, v veri v moč narave. Števanovska skupnost in verniki, ki na litanije prihajajo iz drugih krajev, so vedno verjeli v otkovske litanije pri kapelici. Letos, če bodo tudi nebeške sile za to, bomo praznovali 25. obletnico ustanovitve Društva za lepšo vas in ohranjanje tradicije Števanovci (seveda, kot po navadi, v skromnih razmerah). (Tudi) zaradi tega imam že več tednov s sabo okoli deset ključkov s slikami (jaz

tudi to ni bilo slučajno. To se je moralo zgoditi tako. V datoteki so bila gradiva iz prejšnjih let o tem, kako je vas zbiral darove za obnovo kapelice (tudi iz drugih vasi oz. so prispevali tudi odseljenci), kako so potekala usklajevanja z župnikom, na kateri površini in s katerimi barvami se lahko dela; obstaja ogromno fotografij o tem, kako delajo stari in mladi, lopatijo, kopljejo, polagajo cevi in delajo vse. Tako so naredili vse, kar se je dalo v okviru prostovoljnega dela narediti okrog kapelice. Verjeli smo in še naprej verjamemo – tako mislim tudi jaz – da so litanije v Otkovcih bile, so in bodo... seveda pa za vse potrebujemo tudi vse vas.

DLVOT

VIII. narodnostno mladinsko srečanje

Porabska mladina je na srečanju zastopala slovensko narodno skupnost.

9. septembra se je delegacija Državne slovenske samouprave v zastopstvu slovenske narodnosti na Madžarskem udeležila VIII. narodnostnega mladinskega srečanja v Pilisszentkeresztu. Po odprtju programa so si udeleženci lahko ogledali predstavo dijakov slovaške gimnazije iz Budimpešte, v večernih urah pa je potekal narodnostni koncert. Odprtja se je udeležil tudi Karel Holec, predsednik Državne slovenske samouprave.

Dogodek je s prisotnostjo počastila tudi slovenska parlamentarna zagovornica Erika Köleš Kiss.

Drugi dan VIII. narodnostnega mladinskega srečanja so se v okviru narodnostne borze zelo uspešno predstavili člani slovenske delegacije na Madžarskem.

DSS

EN LEJPI DEN S PRIJATELJI V ROGAŠOVCAJ

Drúštvo upokojencev Rogašovci, Drúštvo porabski slovenski penzionistov in Drúštvo upokojencev iz domače regije smo organizirali kújarsko prireditev z naslovom NA PRAGU JESENI. Te program je melo naše drúštvo v letošnjom programi. Lajnsko leto smo se že tak odlaučili s predsednikom DU Rogašovci, ka mo tau leto vkúper organizirali tau kújanje. Njema se je sploj vido tisti program pa srečanje, ka smo ga meli lajnsko leto v Monoštri v moteli Alpokalja, gde je pet ekip kújalo in smo potistim ocejnili gulaš. Te smo se odlaučili, ka mo vkúper meli kújanje. Mi smo pomagali s tejm, ka smo vkúp pobrali 9 mali kotlov, enoga za vsakšo ekipo. Zvün toga smo nastopili v kulturnom programi z domanjimi skupinami vred. Naši penzionisti so meli dve ekipi iz Monoštra in iz Slovenske vesi, gé so bili paul leg Senčarge tó. Iz Porabja je bila štje števanovska skupina, člani Drúštva za lepšo vas. Te tri porabske skupine so tó kújale v Rogašovci pasulj, steri naj bi se kújo »po Goričko«. Istina, ka smo mi te pasulj malo prejknaprajli po madžarsko, ka smo nej vedli, kak se kúja pasulj po Goričko. Mis-

lim, ka je tau nej bila problema, ka se je skújalo, tisto je vse odišlo in so vse podje-

Porabske penzionistke so kújale pasulj po madžarsko.

li. Tau znamenúje, ka je djesti v vsakšom malom kotli fejs dobro pa žmano bilau. Vsakša skupina je zvün toga mejla nika za

pogostitev, pogače, pecivo, pa ka ne more vóostaniti, tau je bila palinka.

Vsakša ekipa je začnila kújati predpodnevom ob 10. vóri. Do 13. vóre se je moglo vse skújati, ka je te potistim še koštavala žirija pa je razglasila, sto kak je skújo. Ena naša skupina je prišla notra med najbaukše tri, gratala je tretja, tau je bila Slovenska ves z Gorenjim Senikom. Drugo mesto je dobila ekipa DU Cankova, prvo mesto pa skupina DU iz Grada. Vse druge skupine so dobile zahvalo, za »dodatek« pa eden veseli in lejpi den, ka smo se leko družili.

Ob 13. vóri se je začno kulturni program. Najprvin je nastauo Porabski trio ZSM, potistim domanja skupina, pevke iz Rogašovca. Popejvala je skupina Rozmarin Drúštva porabski slovenski penzionistov in na konci domanja skupina Neman časa. Lejpi in veseli program je bijo. Vsi, ki smo bili iz Porabja, smo se dobro čútili. Lepau se zahvalimo za te lejpi den Milani Gabri, predsedniki DU Rogašovci. Hvala lejpa.

Marijana Fodor,
predsednica DPSU

... DO MADŽARSKE

Ágnes Keleti je najstarejša olimpijska prvakinja na svetu

Od prejšnjega petka je najstarejša olimpijska prvakinja na svetu Madžarka Ágnes Keleti, ki se je rodila 9. januarja 1921. Telovadka ima več zlatih olimpijskih medalj, leta 1952 je zmagala na parterju, leta 1956 je bila olimpijska prvakinja na parterju in na gredi.

Ob tej priložnosti so jo na domu v Budimpešti pozdravili državni sekretar, odgovoren za šport, Ádám Schmidt ter člana Madžarskega olimpijskega komiteja, nekdanji plavalec Sándor Vladár in evropski poslanec Tamás Deutsch.

Več kot 102 leti stara Ágnes Keleti je izpostavila, da tudi še danes telovadi vsak dan, užije veliko sadja in zelenjave. Brez očal spremlja športne prenose na televiziji ali po svetovnem spletu, do sestav telovadk pa še tudi danes kritična.

»Krademo, goljufamo, izsiljujemo in lažemo.«

To so bile besede enega od ustanovnih članov stranke Fidesz, producenta in režiserja Lászla Pesthya na letnem srečanju madžarske desnice na Sedmograškem (Transilvanija). Čeprav je od dogodka poteklo že več tednov, njegove besede še zmeraj odmevajo v madžarski javnosti, saj je kasneje v nekem intervjuju povedal še več. Nekatere oligarhe, sicer brez imen, je obdolžil, da so prišli do imetja s pomočjo kriminala, na tej podlagi do javnih naročil in s tem do javnih financ, krogi gospodarstvenikov, ki se zbirajo okrog madžarske vlade, sodelujejo v t. i. sistemu nacionalnega sodelovanja. László Pesthy je nezakonite pojave, ki jih srečujemo v tem sistemu, poimenoval »pojavnost Lölö« -na podlagi imena najbogatjšega oligarha Lórinca Mészárosa. Pesthy sicer trdi, da ima za nezakonita dejanja teh gospodarskih krogov tudi dokaze, s katerimi bo kmalu prišel na dan, toda javnost o tem dvomi. Pesthy pravi, da ga ne vodi osebna prizadetost, temveč želi očistiti desnico, da bi bili volivci še naprej pristaši konservativnih vrednot in da bi verjeli v nacionalno misel.

IZ NAŠE KÜNJE: KRÜJ S ČESNEKOM

V Prekmurji mam eno znano kújarco. Ime ji je Urška Fartelj in ges rada probavlem njene recepte. Tau pa zata, ka ma ona túdi slično vrsto künje, kak sam je včena ges. Zatau mi njeni recepti pašejo, mojim doma pa túdi. No, za vas je pa dobro tau, ka vam dam naprej samo sprobane recepte, za takše pa te znate, ka so dobri. Eden takših receptov je »odtrgan kruh s česnom«, šteri je rejsan neka za tiste, šteri mate radi česnekov žmaj. Moji doma ga pogejo praznoga, en moj pajdaš, šteromi te krüj večkrat spečem, pa ga skaus cuj gej k mlejčni krumpčovi župi.

Ges dostakrat recepte malo po svoje napravim, tak sam túdi pri tom napravila bole tenke falajčke, kak so po original recepti. Pri originalnom recepti bi se iz kile mele napravilo 16 falajčkov krüja, ges sam pa delala tenke, pa sam jih napra-

vila 24. Vi pa napravite, kak mate rajši.

Za krüj te nücali:

- 0,5 kg gladke mele
- 0,5 kg ostre mele
- 2 malivi žlički soli
- 300 ml mlačnoga mlejka
- 300 ml mlačne vode
- 1 kocko friškoga kvasa (42 g)
- 1 malo žličko cukra
- puter
- 4-5 strokov česneka
- mlejko za premazati

Melo presejamo v sklejco, na srejdi napravimo grabo pa notri nadrobimo kvas. Gor si plemo cukar pa malo toploga mlejka. Počakamo 10 minut, ka se kvasec napravi. Te damo cuj ostalo mlejko, vodau pa sau. Zamejsimo testau pa ga pistimo, ka se gene do dvoje ali celau do trojne velikosti.

Genjeno testau damo na desko, štero smo prle malo potrausili z melo, razdelimo ga na pau, pa vsakšo polovico vóna-

pravimo v štrucu (vekni). Vsakšo štrucu razrežemo na 8-10 falajčkov.

Posamezni falajček vzememo v rokau, ga čista naraj malo sploščimo na dlani, te pa damo na njega šnitko putra pa malo naseckanoga česneka. Falajčke skladamo enoga pauleg drugoga v plej, šteroga smo dobro namazali z maščobo.

Če te delali samo s polovico mase, lejko delate v dugom pleji za potico (10x30 cm), ges sam za maso iz ene kile mejla plej 20x30 cm.

Plej pokrijemo pa pali giblemo tak dugo, ka krüj zraste na dvojni volumen.

Pečico segrejemo na 200 stopinj. Gda je segrejta, krüj pre-

mažemo z mlejkom, pa damo peč. Peče se nendri 50 minut. Pet minut pred koncom vzememo krüj vó, pa ga še gnauk premažemo z mlejkom. Gda je pečeni, ga pokrijemo s coto, ka se oladi. Če mate radi hrustljivo skorjo, pa ga ne pokrijte.

Ešče ena ideja: Urška Fartelj je napisala, ka lejko cuj k putri zmejšate túdi kakšni petršilj, čemaž ali kakšno drugo zeljšče, ka ga mate radi. Če pa ščete videti, kak te krüj Urška dela, vtipkajte v internet »odtrgan kruh s česnom 220 stopinj«. Tak vam sliko po sliko kaže, kak ga je napravila.

Pa dober tek iz naše v vašo künjo!

Simona Rituper

PAVIČINA NA ZEMLEJ

Djesen je eden najlepši letni čas, leko ka je že malo hladno, depa še vse je barvno pa vse zori. Kak se sadje dola z drejv bere, tak se na njivaj vse nutra spravla. Tašoga reda se vidi, kelko smo pripauvali, kakšno leto je bilau, vredno je bilau delati ali nej. Prvin je

Kozaulina Ana iz Otkovec

tau fejest veliko delo bilau, vej pa ka so domau pripelali, s tejm so vertivali, tau so djeli cejlo zimau. Depa vse tau, ka so pripauvali, so nikak mogli sraniti pa tasklasti tak, aj njim ne pride na nikoj. Pa tau je nej bilau léko delo zato, ka te je še nej bilau nej hladilnika pa nej zmrzovalnika. Od tauga sem spitavo Kozaulino Ano, po možej Kovač iz Otkovec.

- *Gda sem v edenajstoj vöri prišo, te ste ranč djeli, tau je zajtrik, djöjžina ali obed bejo?*

»Kakšni zajtrik? Tau je že obed bejo, dja sem tak, gda lačna gratam, te djejm. Drügo pa tau, sto rano stane, tisti prvin lačen grata.«

- *Vam vövozijo obed ali sami sebi tjöjate?*

»Dja sama sebi tjöjam. Etak tau djejm, ka štjem pa te djejm, gda štjem.«

- *Depa človek samo tak leko tjöja, če ma vcujvalaun, tau ali v bauta tjöjpi ali doma pripauva. Ana, tau*

meni povejte, prvin so vse doma pripauvali, depa te je še nej bilau hladilnika. Ka so delali, aj njim pauv ne pride na nikoj?

»Največ je kromčöv bilau, te so je ali v klejt skali ali v zamanico. Zamanice so baukše bile kak klejt, depa samo

tam, gde je voda nej notraprišla. Zato ka v zamanici je bola hladno bilau pa bola stalna temperatura je bejla. Za kromče je nej dobro, če je mrzlo, ka te zmrznejo. Če je toplo, tisto tü nej, zato ka tam

Ana kaže, ka v ogradci morajo vse ejkstra zagraditi, ovak jim divjačina pogej.

brž vöpoženejo.«

- *Ka so delali s kapüstov?*

»Kapüsto so v bečke zribali pa nakvasili ali na mrzлом v glavej so go tasklali par mejsecov. Bilau, ka je do januara tö tastala.«

- *Ka so z repov delali?*

»Edni so repo ranč tak meli

kak kromče, v klejti, depa steri so nej meli mesta, tisti so vanej v djamko zakopali repo. Najprvin so djamko skopali, te so s slamov potori-li, na tau so repo sklali, te pa slamo, pa te tak so z zemlau zakopali.«

- *Repo so nej kvasili?*

»Ka so za djesti meli, tisto so dolakvasili. Najprvin so go olöjpali, te dolazribali, osolili pa te ali kvas ali kröj so goradjali. Tau je par dni tak stalo pa je tjisalo gratalo. Depa če so go v trpinji kvasili, te so cejle glave taklali.«

- *Kak so petros pa korenje taklali?*

»Tau smo tak šegau meli, ka vleta smo pejssek posišili, te pejssek smo v posaudu sipali, djeseni smo pa te petroš pa korenje sé nutrasklali. Do sprtölejti je tau tak tastalo pa nika je nej gobavo gratalo.«

- *Bubrike?*

»Bubrike so ali kvasili ali če so je na dugši čas taklali, te so eci gorvlejali na bubrike.«

- *Ka so delali s paradajsom?*

»Paradajs so dolastjöjali pa te pozimi so s tauga paradajsovo kapüsto ali paradajsovo župo tjöjali. Prvin je lüstvo dosta bola vse taklalo pa tau je vse bola zdravo bilau kak zdaj, ka v bauta tjöjpimo.

Depa tau tö istina, zdaj že telko ne pripauvamo kak prvin,

zavolo divjačine pa zavolo toga, ka beteg zgrabi rastline pa cejlo vse vrag vzeme. Tak je bilau letos s paradajsom, sprvoga je spoj lejpi bejo, te pa gnauk samo črni grato pa vse taposeno.«

- *Ka so delali z djabokami, vej pa dostakrat še sprtölejti*

Stari kejp, tak so gnauk svejta držime guškice lüpalé.

so meli lajnske djaboke.

»Dja dobro vardjam, ka mi smo doma djaboke notra v senau pa v slamo sklali, pa tak so te cejlak do aprila, maja tastale. Bilej so taši, steri so je v pšenico sklali, pa ranč tak djajca tü. Djajca so na zimau taklali, zato ka te so kokauši zavolo mraza nej nesle.«

- *Prvin je na paudi puno pšenice bilau, kak so se te branili od müši?*

»Te müši nej bilau, zato ka mački so je vse vküppobra-li. Od pšenice je bola trbelo braniti melo, zato ka tista je tö v taši kišti na paudi bejla, aj söja baude. Dola v tjöjnjo so vsigdar samo telko prinesli, tjelko je trbelo. Pa cejlo pšenico so tü nej nagnauk dolazmleli, vsigdar samo prautoma kak je trbelo, zato ka zrnje je bola tastalo.«

- *Kak so pa mesau taklali, vej pa tau je bola aklavo bilau kak kakoli drügo?*

»Šonjtje so dolaosolili, v pac so je sklali pa so je okadili. Potejm so je gora na pod djali

aj vöposenejo. Sprtölejti so je dolaprinesli pa so je v tašo mesto djali, gde so mi je nej mogle do njé. Nutra v raur, gde je pa še s slamo pokrita iža bejla, tam so leko na paudi ostale, zato ka ta so mi je nej šle. Drügo mesau, gda so zabadali, te so friško dolaspék-

li, potejm so nutra v posaudu sklali pa te s toplim žiraum tau dolapolejali. Tau je tak tastalo cejlo leto, gdakoli si leko naprej vzejo, največkrat tašoga reda, gda nej bilau časa tjöjati ali če kakšno vekšo delo bilau pri rami. Prvin je djesti dosta bola zdravo bilau kak zdaj, zdaj v te konzerve pa v klobasi sto vej ka vse nutra kladejo, dostakrat je tak, ka je baukše, če človek ranč ne vej.«

- *Prvin so tašoga reda že gnoj vövozili na njive, nej?*

»Zdaj še nej, bola od Mihalo-voga naprej. Gda so zgotavili, potistim so pa orali, tak so te zemlau že na drügo leto kredadejali, aj lejpi pauv majo. Potejm so te začnili sejati, če je tašo vrejmen bilau, največkrat do novembra, gda je Katalin bila. Depa bilau ka še sledkar, zato ka starci so vsigdar prajli, dočas je pavičina na zemlej bejla, dočas je leko sejo.«

Karči Holec

Od inda v gnešnji čas

PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Pejška paut skrak slovenskoga maurdja zvekšoga visko po brgaj pa skalaj stopaje pela. Na toj pauti od Pirana do varaša Izola se leko z vnaugimi pripovejsti srečamo. S takšimi istinskimi pa takšimi tō, ka so v človekovo glavej se narodile.

Zmejs med istino pa legendo

15. avgusta se je tau davnik nazaj godilo. Lidge so se k velkoj meši napalavali, depa, nagnauk se je na maurdji velki vijer zdigno. Takše so lidge eške nigdar nej vidli. Dojz brejga više Pirana pa Fiese so gledali, kak vōter vekše

pa menjše šifte es pa ta meče. Z velikim strajom so si na mornare brodili, kelko ji mordije

do gnes mornare, ribiče, ladje pa čunakline varvle.

Od Belega križa se doj do ma-

Na tom mesti aj bi Marija s svojimi skuzami vijer dojavila. Že prva je na tom mesti eden drugi križ iz bejlaga kamna stau. Po njem je ves Beli križ svoje ménje dobila.

urdja po brgej pride, po vnaugi stubaj trbej stapati. Tam spodkar skrak njega ves Fiesa

zemlau so šli. Iz toga sta dveje jezери s sladko vodau gratali. Po nisterni svedočenji aj bi tam lidge že davnik za sebe si kelejčo zemlau vōkopali. Kuman po tejn je iz toga industrija gratala, velke ciglence so napravili. Od stari časov nam ena legenda pripovejda, stero domanji lidge trno radi pripovejdajo. Indasvejta je ena mlada kraličina živela. Nekšen beteg na kauži je mejla, niške go je nej vedo vōzavračiti. Pa se je tak zgodilo, ka za njene nevole je baug vodé zvedo. Svojim pomagačom je zapovedo vcejlak skrak maurdja jzero napraviti. Mlada nesrečna kraličina je tau zvejdla. V vodej se je kaupati začnola, beteg je samo nagnauk premino. Po tejm so vsi njeni mlajši pa od nji mlajši se ojdli v tau vodau kaupat. Beteg, steri je od starišov na mlajše prejk biu dani, je za vsigdar taodišo.

Gnes se v jezери niške več ne kaupa, ne plava. Tau je že nin 30 lejt dojzapovedano. Tak niške več ne more na tau gorpiti, če voda rejsan leko kakši beteg zavrači. Malo tadale od Fiese pa se znauva paula leko vidijo. Paula, na steri se sau ženje.

Strunjan

Avtohtoni Talani njemi Strugnano pravijo. Skrak njega znauva soline leko vidimo. Prejk 2000 lejt so na nji solinarge delali, leta 1963 pa se je tau delo dojavilo. Pa smo znauva do zdravdja prišli. V tanjani solinaj se je blato dojsedalo. Lidge so se na velke z njim mazali, eden čas taležali pa se po tejm v maurdji dojavili. Pravijo, ka tau dobro za čunte gé pa kakšo reumo tō tazažene. Že je tak vōgledalo, ka soline samo do eške lidi na tau spominjali, ka se je indasvejta v Strunjani delalo. Depa, soline v Strunjani znauva sau davajo. Na nji so v davni časaj domanji lidge iz Strunjana delali. S tejm so si skrak dela na zemlej eške kaj kcu prislūžili.

Če je pauv soli dober biu, so eške lidge iz drugi vesnic pa varašov prišli delat.

S tejm prajom smo že do ene tragedije prišli, ka se je v tom rejsan starom kraji zgodila. Istra pa s tejm lidge so pod ta-

mi v leto 1921 staupimo. V tisti časaj je skrak maurdja iz Trsta v Poreč po vauski štreki eške cug pelo. Tistoga nesrečnoga 19. marca so na njem ranč fašisti s pūkšami bili. Gda je cug v Strunjan pripelo so na mlaj-

Vekše jezero v Fiesi vcejlak skrak maurdja stodji. Gnes je več nej tak »sladko« kak je indasvejta bilau. V njem so se na velke sumiči plodili. Leta 1963 so eden mali kanal skopali, s tejm v njega pomalek morskava voda nutteče, se s sladkov mejša. Zatoga volo sumičov skur več nega.

lanske fašiste spadnoli. V prvooj velkoj bojni so Talani po svoje karte mejšali. Gnauk so z enimi vkūper podržali, na konci pa s tistimi, steri so bojno daubili. Zatoga volo so velke krajine skrak maurdja daubili pa Istro ranč tak. Že malo po tejm je Mussolini kak Duče poznani svoje fašiste najviše

še skrak štreke strejlati začnoli. Seden so ji strejlili. Dva sta na mesti mrtva bila, dva pa sta do konca življenja invalida ostanola. S tejm so »batrivni« fašisti svoje pravo lice vōpokazali. Pravijo, ka tisti den je maurdije djaukalo.

Pravijo, ka na den spominjanja v maurdji popejvanje mor-

Soline v Strunjani se svejtijo v sunci. Na pravom kraji se že leko vidi, kak se sau zori. V stari časaj so sau najbolje za konzervejranje gestija nūcali. Pa eške za neka nej najbolje lejvoga tō. Sau je za delanje štūkovoga praja trbelo. Ranč ta sau iz Strunjana se je v takše fabrike vozila.

k sebi vzeme. Nagnauk se na brgej Marija skaže. Zavolo velke brige za lidi djaukati začne. Nagnauk njene kuste skuze vijer dojavijo. Vsi z maurdja se živi pa zdravi kcu k brgej zvežejo. Zatoga volo so na tom brgej velki križ dali gorpostaviti, steri od davni časov pa vse

stodji. Tau je gnesden turistična ves, v sterooj vnaugi hoteli pa apartmajsi stodjijo. Indasvejta je vse ovak vōgledalo. Lidge so skrak maurdja zemlau, ilojco začnili kopati. Iz toga so po tejm tam na istom mesti cigle delali pa je žgali tō. Globko, skur 10 mejtrov nut v

Na tom mesti so mlajši stali, gda so Mussolinijovi fašisti na nji strejlali. Gnes za spominjanje na tau tragedijo velko skrb majo. Vsikšo leto se na tom mesti lidge vkūper najdejo, aj se takše več nigdar ne zgodi pa aj se na tau ne pozabi.

gorzdigno. Vej se, ka so nej ranč kakši dobri sodaki bili. Tō zatoga volo so v drugooj velkoj bojni zanuva tak napravili, kak je v prvi bojni bilau. Depa,

ski deklič se leko čuje. Zavole čisto srce človek mora meti, ka takše leko čuje.

Miki Roš

POET KAREL DESTOVNIK KAJUH JE DVAKRAT PEL: KOT PESNIK IN KOT PEVEC

Glasba na Kajuhovo poezijo

Poezija enega od prvakov slovenske postmoderne literature, pesnika Kajuha, je tudi zaradi poetičnosti (metrika in ritmika) našla nemalo odsevov v glasbi številnih slovenskih avtorjev in skladateljev ter celo nekaj med tujimi. Kajuhove raznovrstne, še največ pa v socialni realizem zazrte vsebine, so našle povsem profesionalne skladateljske refleksije. Z vsebinami in oblikami je še najbolj zazrt v boj in upor, saj je bil Kajuh neposredni in aktivni udeleženec narodnoosvobodilnega boja. Če med skladatelji, ki so največkrat komponirali svoja dela (samospevi in zbori), navedemo vsaj Bojana Adamiča, Matijo Bravničarja, Radovana Gobca, Marjana Kozino, Janeza Kuharja, Sveta Marolta Špika, Karla Pahorja, Rada Simonitija idr., zagotovo še nismo zajeli vseh. Omenjene uglasbitve slovenskih avtorjev na Kajuhovo poezijo pa se niso ustavile zgolj pri samospelih in zborih, ampak segajo vse do najsodobnejše, moderne glasbe in njenih novodobnih žanrov: šanson, pop, rock, partizanski rock idr. Med njimi je zagotovo najbolj popularna Himna – Pesem XIV. divizije/Zaplovi pesem borb in zmage, ki jo je prvi uglasbil na Kajuhovo poezijo S. Marolt Špik.

Kajuh je bil med najbolj uveljavljenimi poeti in kulturniki

Kajuhov pesniški kredo sega od leta 1938 prek leta 1941 do leta 1943 in (do)končno do leta 1944. V njegovih še ne 22 letih je to pomenilo

komaj nepolnih šest let aktivnega pesnikovanja, pa vendar lahko govorimo o približno 140 pesmih. Poleg tega je bil Kajuh tudi sam bореc, partizan, in obenem tudi član in vodja ene od kulturniških skupin organizirane slovenske partizanske vojske – Kajuhove XIV. divizije. Njegova poezija je bila tako rekoč dobesedno prekrvavljena, občasno pa prisotna tudi na preostalem (južnoslovanskem) prostoru. Nastale so tudi novodobne glasbene oblike in zasedbe, ki pa jih večinoma kot ne zapisane, torej improvizirane, najdemo na dostopni diskografiji in drugih elektronskih oblikah. Seveda jih najbolj pogosto najdemo v uglasbitvah številnih slovenskih avtorjev in skladateljev. Prevladujejo vokalne in vokalno-instrumentalne glasbene oblike in zasedbe. Med 14 pesmimi za mešani zbor so tri izgubljene, med šestimi mladinskimi zbori je izgubljeno le eno delo. Med množičnimi (enoglasnimi) zbori jih je troje na Kajuhovo poezijo. Med 20 pesmimi za moški zbor je šest izgubljenih, tu so še pesmi za en otroški in tri za ženski zbor. Med praviloma a cappella (tj. brez spremljave) in nekaterimi redkimi zbori je torej 47 del, deset od teh je izgubljenih. Med preostalimi vokalno-instrumentalnimi deli so še štiri taka, med samospeli, ki so tudi neke vrste vokalno-instrumentalne miniature, pa je omenjenih še 55 del, od teh je 8 izgubljenih. Posebej velja omeniti še druge

zasedbe. Med njimi je 52 del, od teh pa 8 izgubljenih, skupaj torej še 44 del. Povzetek pokaže, da gre za kar 158 omenjenih (glasbenih) del na Kajuhovo poezijo oz. literarne predloge, libreta. Od teh je 18 izgubljenih, kar

Naslovnica Kajuhovih PESMI, neke v gozdovih, 1943 (orig. hrani MNZC).

pomeni realni seštevek vseh (dokazanih) del 140.

Med skladatelji in avtorji glasbe na Kajuhovo poezijo se pojavljajo znana in manj znana imena: Bojan Adamič, Aleksander Vasiljevič Aleksandrov, Zeqirja Ballata, Andrej Barbič Krt, Filip Bernard, Meta Borštnar, Darijan Božič, Matija Bravničar, Danilo Bučar, Zvonimir Ciglič, Stjepan Dlesk, Marijan Gabrijelčič, Radovan Gobec, Jani Golob, Štefan Grmek, Tomaž Habe, Lovro Hafner, Eva Istenič, Dmitrij Jakovljevič, Matjaž Jarc, Iztok Kocen, Marjan Kozina, Albin Krajnc, Matej Krajnc, Lojze Krajncan, Janez Kuhar, Lojze Lebič, Jože Leskovar, Ladislav Leško, Peter Lipar, Sveto Marolt Špik, Viktor Mihelčič, Andrej Misson, Jerica Mrzel, Anton Nagele, Karol Pahor,

Milan Pečovnik Pidži, Makso Pirnik, Dan (= Daniel) Pokrass, Pavel Rasberger, Ivan Rupnik, Aljoša Saksida, Rado Simoniti, Jože Skrinar, Dina Slama, Breda Šček, Pavel Šivic, Milko Škoberne, Franc Šturm, Danilo Švara, Ubald Vrabc, Samo Vremšak, Fran Venturini, Tomaž Zupančič, Martin Železnik, Dečo Žgur, Janez Žura idr. Tako lahko ugotovimo, da je 115 komponiranih skladb na Kajuhova besedila napisalo 58 avtorjev oz. skladateljev. Največja in najbolj tehtna dela med njimi so komponirali: B. Adamič, M. Bravničar, R. Gobec, J. Golob, M. Kozina, J. Kuhar, S. Marolt Špik, K. Pahor, A. Saksida, R. Simoniti idr.

Besedila oz. naslovi Kajuhovih pesmi, ki so bile največkrat uglasbene, so: Bosa pojdiva, dekle obsorej, Čeprav tako je ,kot bi sonce zamrznilo, Dèkle, dèkle moje, Dekle v zaporu/Moj dragi fant, Divje kakor lačni psi, Drobná pesem/Jaz sem droben, droben list, Iz pisma/Kako je tebi draga moja, Iz temnih gor, Jesenska pesem/Kaplje vodene drsijo po šipah, Kje si mati/Veš mama, rad bi ti napisal pismo, Kmetova pesem/Moje telo pretepeno poglejte, Materi padlega partizana/Takrat, ko je prvič ročice razprl, Med ljudi/Med ljudi bom šel, Mostovi/Iz src rasto v srca mostovi, Naša pesem/Moja pesem ni le moja pesem, Ne bo me strlo/Ne bo me strlo to, Ne klonimo, tovariši/Govore, da bo še bolj hudo, Nisem te poznal/Mrtvim tovarišem, Nora

Štefa/V oguljenem plašču in z ruto na glavi, Otrokovo pismo Jezuščku/Gospod kaplan mi večkrat ..., Partizanovo slovo/Večer je/V breze veter se zaganja, Pesem matere treh partizanov/Sini moji, fantje zlati, Pesem XIV. divizije/Zaplovi pesem borb in zmage, Pesem talcev ali Talcem/Le nikar ne jočite za nami, Petindvajset/Pet in dvajset nas je tu zaprtih, Pismo iz internata/Vse dni smo med sive zidove zajeti, Poetom/Ne peti, rjoveti bi morali, Preveč je sreče/Preveč je sreče v srcu mojem, Predpomladna pesem/Pozdravljen dež .../S hladnega pomladnega neba nalahno, tiho, Samo en cvet/Samo en cvet, en češnjev cvet, Sanjala si/Sanjala si o vrtnicah rdečih, Slovenska pesem/Samo milijon nas je, Slovo partizana/Partizanovo slovo/Večer je, v breze veter se zaganja, Slutnja/Ni res, ne morem verjeti, Stara žalostna/Tiho, tiho lega mir, Še veš .../Še veš, ko si prinesla mi jasmín, Tam v gozdu ob tabornem ognju/O, junaki le dajte prodrite, Tiho, tiho pada sneg/Kadar padajo snežinke, Ti in jaz/Poslušaj me, deklica moja, poslušaj, Večerna meditacija/Nocoj sem čisto, čisto sam, Vem dekle/Vem dekle, v večerih je najhujše, V slovenskih vaseh/Vsak večer z mrtvaškim prtom, V tovarni/Vse besede so bile besede, Zakaj, tovariš/Zakaj, tovariš, si roke razpel, Žalostna/Kaj je v vasi tako pusto. Torej skupaj 47 Kajuhovih naslovov.

(nadaljevanje v prihodnji številki)

Franc Križnar

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

						AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	REŽISER: KUSTURICA	MEHKOST, POPUST- LIVOST, PRIZANE- SLIVOST	SMUČARSKA SKAKALKA KLJINEC	NEKDANJI PRESED- NIK ZDA REAGAN	30. IN 1. ČRKA	ANGLŠKI FILMSKI IGRALEC (JEREMY)	MANUŠA GOZDNA PTICA PEVKA
						NAŠ IGRALEC (BOJAN)							
						SPOMINI		3					
						NAŠ PESNIK IN ZDRAVNIK (ALOJZ) ROOITELJI					OTON ŽUPANČIČ MEDBANČNI NAKUP TEKIJATVE		
POMOČ: AREKA IRENS REZISCONT ULJE	DOLOČILO, PARAGRAF	ZID IZ GROBO OBDELANIH KAMNITIH KVADROV	SEDMA GRSKA ČRKA	KATHY IRELAND	KRATEK POŽIRSK NAŠE OBALNO LETOVIŠČE		POPOPNIK HODALIK NAŠ ŠAHIST (VASJA)						
SPREDNJA SRČNA VOTLINA						TANKA PREVLEKA BARVE NA STENI, PLESK							
RUTINSKO OPRAYLO						UMIVALNIK ZA NOGE					STROKOV- NIK ZA KEMUD	FALMA JUGO- VZHOĐNE AZIJE	
EVROPSKA VEŠOLJSKA AGENCIJA				VOZNIK LADJE				JAMAJSKA GLASBA GNOJNA RAZJEDA NA KOŽI		1			
DONALD TRUMP			PASENJE ŽIVINE		4		SLADKOR	7					
PISANJE, SESTAV- LIANJE RESEDILA		2	ZAČIMBA IZ MORJA				ŽOGA IZVEN IGRIŠČA					GLAVNO MESTO TODA OTTO LOEWI	
NAČUNAL- NEŠKA SLIČICA						DUPLIKAT	5						
FRIZERSKI PROSTOR						ATLETIČNA			6				

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

V četrtek 21. septembra bo oddaja Slovenski utrinki na sporedu TV Slovenija 1 ob 14:45. Ponavljanje magazina bo na sporedu TV Slovenija 3 v nedeljo 24. septembra ob 19:30. Oddajo si lahko kasneje ogledate na spletnem naslovu:

<https://www.rtvlo.si/tv/oddaja/84>

Pridružite se nam pred zasloni!

TV SPORED

Na naslednji povezavi najdete pregleden spored TV Slovenija 1 in Slovenija 2 za izbran dan:

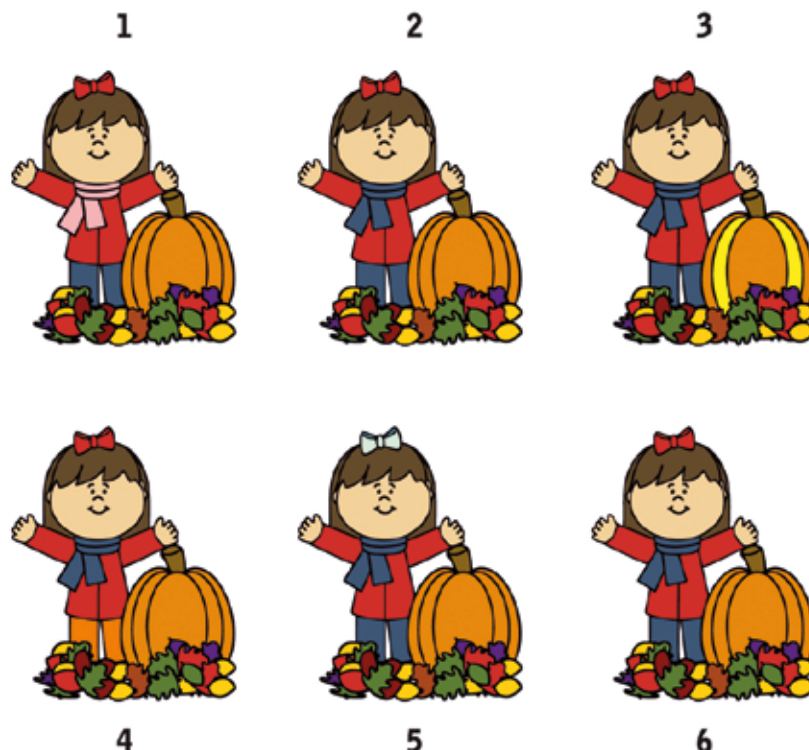
<https://tvspored.delo.si/>

SUDOKU

					8	1	3	
	9			3				7
3	2			7	1		4	9
	4							1
			3	8	7			
9							8	
7	5		8	4			1	3
6				1			5	
	3	2	7					

UGANKA

Samo dve deklici sta si povsem enaki. Kateri dve?

FESTIVAL PLAMEN LJUBEZNI

V organizaciji gibanja Plamen ljubezni je tudi letos potekal festival Plamen ljubezni v Budimpešti. Srečanja s pestrim duhovnim programom se je udeležilo več tisoč ljudi.

V soboto, 26. avgusta, je na dvorišču cerkve Máriaremete že osmi festival spremljalo okoli dva tisoč vernikov. Geslo letošnjega duhovnega dne je bil citat iz molitve edinosti z Gospodom Naj nam srca bijejo skupaj!

Gibanje Plamen ljubezni je duhovno gibanje znotraj katoliške cerkve. Duhovni dan se je začel s pevskim pozdravom B. D. Mariji. Dopoldne je somaševal novomenovani pomožni škof nadškofije Esztergom-Budimpešta Kornél Fábry, ki je popoldne predaval o duhovnem in duševnem varstvu Madžarske, preroškem poslanstvu naše države in pome-

nu molitve edinosti z Gospodom, ki jo lahko preberete v sporočilih Plamena ljubezni. Popoldne je na duhovnem dnevu predaval Dariusz Dąbrowski, duhovnik madžarsko-poljskega porekla, vodja poljskega gibanja Plamen ljube-

Sakalovčanke so na duhovnem zborovanju veliko molile, ne samo za sovaščane, ampak za vse ljudi.

zni, duhovnik kongregacije oratorija sv. Filipa Nerija z naslovom Imaš poslanstvo! Pojdi!. Duhovnega programa so se udeležili tudi sakalovski verniki s pomočjo sakalovske Slovenske narodnostne samouprave.

Lilla Bugán

VABILO

Predsedstvo Društva porabskih slovenskih upokoencev vas vljudno vabi na tradicionalno srečanje s slovenskimi partnerskimi organizacijami in društvi,

ki bo v nedeljo,
17. septembra 2023, ob 12. uri

v kulturnem domu na Verici – Ritkarovcih
(Glavna ulica 28.)

PROGRAM

od 12. ure **Kulturni program**

Porabski trio ZSM

Pozdrav

Ljudski pevci DU Limbuš-Pekre

Puconski DUO

FS DPSU iz Porabja

Ljudski godci Trio veterinica, Mala vas

Ljudski godci Sto ma čas in Porabski trio ZSM

od 13.30 ure **Kosilo**

od 15. ure Prosti program, sprehod do razglednega stolpa

od 16. ure Slovenska sveta meša

ob 17. ure Gastronomska delavnica in degustacija

od 13. – 19. ure Zabavni del: muzika, ples

Udeležence bo peljal avtobus z Gornjega Senika ob 10.30 uri,
nazaj domov pa ob 19. uri z Verice – Ritkarovci.

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

SLOVENSKI FILMSKI DNEVI

Vljudno vas vabimo na 6. Dneve slovenskega filma, ki se bodo odvijali v kinu Agora-Savaria v Sombotelu (Mártírok tere 1).

Program:

ponedeljek, 18. september 2023

17.15 pozdravni govor generalne konzulke RS Dubravke Šekoranja

17.30 SANREMO (režiser Miroslav Mandić)

19.00 druženje ob pogostitvi s slovenskimi dobrotami

torek, 19. september 2023

17.00 PRASICA, SLABŠALNI IZRAZ ZA ŽENSKO (režiserka Tijana Zinajić)

sreda, 20. september 2023

17.00 INVENTURA (režiser Darko Sinko)

Filmi bodo predvajani v slovenščini z madžarskimi podnapisi.

Vstop prost.

Več informacij je v priponki (v madžarsščini) in na spodnjih povezavah:

Szlovén Filmnapok 2022 | ToldiMozi.hu (v madžarsščini),

Sanremo (2020) | BSF - Baza slovenskih filmov (v slovenščini),

Prasica, slabšalni izraz za žensko (2021) | BSF - Baza slovenskih filmov (v slovenščini)

Inventura (2021) | BSF - Baza slovenskih filmov (v slovenščini).

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek

Založnik:

Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica

Nikoletta Vajda-Nagy

Naslov založnika in uredništva:

H-9970 Monošter,

Gárdonyi G. ul. 1.;

tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@gmail.com

ISSN 1218-7062

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,

Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti,

Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS

za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za

Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR

ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75

11747068 20019127 00000000,

SWIFT koda: OTPVHUHB

Tisk:
TOPnet d.o.o.
Kupšinci 49d, 9000 Murska Sobotica; Slovenija

SZLOVÉN FILMNAPOK

2023. szeptember 18–20. (hétfő–szerda)

Helyszín: **AGORA–Savaria Filmszínház**

Megnyitó: **2023. szeptember 18-án** (hétfőn) 17.15-kor

PROGRAM

SZEPTEMBER 18. (hétfő)

17.15 **Köszöntő**
Dubravka Šekoranja
szentgotthárdi szlovén főkonzul

17.30 **Filmvetítés**
SANREMO (2020) 85'
Miroslav Mandić filmje

19.00 **Baráti beszélgetéssel egybekötött
szlovén kulináris élmények**

SZEPTEMBER 19. (kedd)

17.00 **Filmvetítés**
SZUKA, ROSSZALÓ
KIFEJEZÉS NŐRE (2021) 90'
Tijana Zinajić filmje

SZEPTEMBER 20. (szerda)

17.00 **Filmvetítés**
LELTÁR (2021) 106'
Darko Sinko filmje

Szerkesztők:

- Szlovén Filmnapok • Szlovén Film Napok • Szlovén Film Napok
- Szlovén Filmnapok • Szlovén Film Napok • Szlovén Film Napok
- ELTE BTK Szlovénia Tanács
- Szerbhatlyi Szlovén Önkormányzat
- AGORA Savaria Nonprofit Kft.

Részletes program: www.agorasavaria.hu • www.savariamozsi.hu

A filmeket szlovén nyelven magyar felirattal vetítjük.

A belépés díjtalan!

